

Gielem vedtedh

Aejlegen suehpeden 26.b. 2019
lea veeljeme Europa-parlameentese

Val 26 maj 2019
EUROPAPARLAMENTET

Gie åadtje gielem vedtedh?

Datne reaktam åtnah gielem vedtedh jis datne sveerjen otnege jìh leah jallh lih Sveerjen almetjelåhkosne tjaalasovveme. Datne aaj reaktam åtnah gielem vedtedh jis datne otnege naan EE:n lihtsegelaantine, lea Sveerjen almetjelåhkosne tjaalasovveme jìh datne leah gielemåhkosne bæjhkohtamme. Datne tjoerh 18 jaepieh illeme minngemes veeljemebiejesne.

Datne gie åadtjoeh gielem vedtedh gielekåarhtem åadtjoeh

Datne gie åadtjoeh gielem vedtedh gielekåarhtem åadtjoeh paaatine golme våhkoeh åvtelen veeljeme. Gielekåarhtesne tjaaleme nommem, adressem jìh gåessie ræhpas dov veeljemesijjesne. Desnie aaj vuesiehtimmie gusnie maahtah åvtelhbodti gielem vedtedh. Jis ih gielekåarhtem utnieh maahtah orre gielekåarhtem dangkodh tjelteste jallh Veeljemereeremistie.

Veeljemesietelh

Veeljemesietelh gååvnesieh gaajhkene lehkesne gusnie maahtah gielem vedtedh jìh krirrine.

Krærran gielem vedtedh

Datne voestes iereste krærran gielem vedtedh. Krirrien nomme veeljemesietelisnie tjaaleme. Jis datne ih gaavn dov krirrien veeljemesietelem, maahtah dov krirrien nommem gåaroes sietelasse tjaledh. Tjælieh tjelkelaakan.

Persovnese gielem vedtedh

Jis datne sijth naan sjierem krirrien kandidaatijste edtja veeljesovvedh, maahtah kroessem ruvtese biejedh kandidaaten nommen åvtelen veeljemesietelisnie. Datne maahtah ajve aktem kandidaatem kroessedh.

Giele-vedteme

Dov veeljemesijjesne gielem vedtedh veeljemebiejesne suehpeden 26.b.

Datne ajve maahtah gielem vedtedh dennie veeljemesijjesne maam dov gielekåarhtesne tjaaleme. Veeljemesijje ajve ræhpas veeljemebiejesne. Gosse datne dov veeljemesijjesne gielem vedtedh dellie dah datnem veeljemelåhkosne vihtesjidh jìh dov gielem veeljemegeegken sijse biejieh.

Åvtelhbodti gielem vedtedh dov jijtje jallh mubpene tjeltesne

Datne maahtah gielem vedtedh gusnie akt gielemvedtemesijjesne laantesne. Åvtelhbodti gielem vedteme aalka medtie golme våhkoeh veeljemebiejien åvteli jìh jåhta veeljemebiejien raajan. Bievnesieh gusnie datne åvtelhbodti gielem vedtedh gaavn dov tjeltesne jallh www.val.se sæjrosne.

Datne tjoerh dov gielekåarhtem buektedh gosse datne åvtelhbodti gielem vedtedh.

Ålkoerijhkeste gielem vedtedh

Jis datne ålkoelaantesne maahtah prievine gielem vedtedh jallh gielem vedtedh gellie sveerjen ambassaadine jih konsulaatine. Jis edtjh prievine gielem vedtedh tjoerh sjiere materijaalem nuhtjedh maam datne Veeljemereeremistie, tjieltijste, ambassaadijste jallh konsulaatijste dængkoeh.

Viehkine gielem vedtedh

Gielevedteme dijreguedtiejinie

Jis datne skiemtjelasen, svihtjemeheaptoen jallh aalteren gaavhtan ih maehtieh gieleveteme-sæjjan vuelkedh maahtah dijreguedtiejinie gielem vedtedh. Datne maahtah aaj dijreguedtiejinie gielem vedtedh jis datne Leah feengkemisnie jallh kriminaalehoksesijjesne. Jis galkh dijreguedtiejinie gielem vedtedh tjoerh sjiere materijaalem dængkodh tjielteste jallh Veeljemereeremistie.

Dah almetjh maehtieh dijrem årrodh:

- Geelle, gamma jallh gætehke
- Geellen, gâman jallh gætehken maanah, aahkovh/aajjovh, eejhtegh jallh ærpenh
- Dah gieh barkoen tjirrh datnem hoksedh jallh datnem viehkietidh dov persovneles aamhtesinie
- Barkijh feengkemisnie jallh kriminaalehoksesijjesne

Dijre tjuara unnemes 18 jaepien bæeries jih maahta id:em vuesiehtidh.

Minneden gieledåastoje

Jis datne ih daejrieh naakenem gie maahta dov dijreguedtjem årrodh, maahta dov tjielte öörnedh gieledåastojem gie båata dov gâajkoe. Bieljelh dov tjieltem jih datne vielie bievnesh åadtjoeh.

Datne tjoerh dov identiteetem nænnoestidh

Jis datne edtjh åadtjodh gielem vedtedh tjoerh datne dov identiteetem nænnoestidh. Jis dah gieledåastojh eah datnem damth dellie tjoerh id:em vuesiehtidh, v.g. vuejemekårhtem jallh passem. Jis dov ij naan id:e dellie mubpie almetje maahta dov identiteetem vihtesjidh, men dellie tjuara dihte almetje id:em vuesiehtidh.

EE-veeljemen bijjelåhkoe 2019

voerhtjen 11.b.	Dan ræjeste maahta gielem prievine ålkoelaanteste seedtedh.
voerhtjen 26.b	Dov gielereaktam bievniesijstie nænnoste mah Leah Skaehtievierhken almetjelåhkosne.
suehpeden 2.b.	Dan ræjeste maahta sveerjen ambassaadine jih konsulaatine gielem vedtedh ålkoelaantesne.
Suehpeden 8.b.	Veeljemebiejjie.
Suehpeden 26.b.	Vålljimbiejvve